

ZAPISNIK
sa 63. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode Skupštine Crne Gore,
održane 13. aprila 2016. godine

Sjednica je počela u 12 sati i 10 minuta.

Sjednici je predsjedavao dr Halil Duković, predsjednik Odbora.

Sjednici su prisustvovali sljedeći članovi/ce Odbora: Husnija Šabović, Vuk Roćen, prim. dr Izet Bralić, Rešad Sijarić, Ljerka Dragičević i Snežana Jonica.

Sjednici nijesu prisustvovali poslanici/ce: dr Ljiljana Đurašković, dr Radovan Asanović, Zoran Miljanić i mr Dritan Abazović.

Sjednici su, u skladu sa članom 67 stav 2 Poslovnika Skupštine Crne Gore, prisustvovali: mr Siniša Bjeković, zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, Zdenka Perović, zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore, dr Jovan Kojičić, savjetnik predsjednika Vlade Crne Gore za ljudska prava i zaštitu od diskriminacije, Leon Gjokaj, generalni direktor Direktorata za unapređenje i zaštitu prava manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica u Ministarstvu za ljudska i manjinska prava, Igor Vučinić, načelnik Direkcije za zaštitu rizičnih grupa u Ministarstvu rada i socijalnog staranja, Ivan Tomić, samostalni savjetnik u Ministarstvu vanjskih poslova i evropskih integracija, Mirko Đuković, konsultant u Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori, Aleksandar Čađenović, šef pravnog tima u Predstavništvu UNHCR-a u Crnoj Gori, mr Aleksandar Saša Zeković, predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, Milisav Korać, izvršni direktor NVO Savez udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju "Naša inicijativa", Rajka Cica Perović, izvršna direktorica Centra za prava djeteta, Marina Vujačić, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore, Milan Radović, koordinator programa ljudskih prava u NVO "Građanska alijansa", Petar Đukanović, koordinator programa u NVO "Centar za građansko obrazovanje" i Mirjana Radović, koordinatorica programa u NVO "Akcija za ljudska prava".

Sjednicu su pratili predstavnici medija.

Za sjednicu je utvrđen sljedeći

D N E V N I R E D

- Usvajanje Zapisnika sa 62. sjednice Odbora, održane 21. marta 2016. godine -

- 1. RAZMATRANJE IZVJEŠTAJA O RADU ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE U 2015. GODINI I PRVOM KVARTALU 2016. GODINE;**
- 2. RAZMATRANJE PLANA AKTIVNOSTI (PREDLOG) ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ZA 2016. GODINU I**
- 3. TEKUĆA PITANJA.**

Zapisnik sa 62. sjednice usvojen je bez primjedbi, sa pet glasova "za" i jednim "uzdržanim".

PRVA TAČKA- RAZMATRANJE IZVJEŠTAJA O RADU ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE U 2015. GODINI I PRVOM KVARTALU 2016. GODINE

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je istakao da je Odbor od 29 aktivnosti utvrđenih Planom realizovao 22, dok preostale aktivnosti nije realizovao iz objektivnih i opravdanih razloga. Takođe, Odbor je realizovao i 25 dodatnih aktivnosti. Saopštio je da Odbor za ljudska prava i slobode u periodu od 24. septembra do 14. decembra 2015.godine nije imao sjednica, iz objektivnih razloga, zbog nemogućnosti obezbjeđivanja kvoruma za rad, što je prouzrokovano Odlukom Predsjedništva Demokratskog fronta da njihovi poslanici ne učestvuju u radu Skupštine i njenih radnih tijela, kao i činjenicom da je član Odbora doc. dr Srđa Popović zbog prelaska na novu funkciju, razriješen dužnosti poslanika, shodno Zakonu o sprječavanju sukoba interesa, a da je Skupština tek 29. decembra 2015. donijela Odluku o izboru poslanika Vuka Ročena za člana Odbora. Iz tog razloga Odbor je održao tri sjednice u prvom kvartalu 2016. godine u cilju realizacije preostalih aktivnosti utvrđenih Planom rada za 2015. godinu.

Tokom 2015. godine Odbor je održao 15 sjednica, a u prvom kvartalu 2016. godine - tri. Predmet razmatranja na sjednicama Odbora u navedenom izvještajnom periodu bili su značajni propisi iz oblasti ljudskih prava i sloboda, među kojima pet predloga zakona, a u okviru kontrolne uloge, u skladu sa članom 162 Poslovnika Skupštine, šest godišnjih izvještaja i, u skladu sa članom 68 Poslovnika, takođe u okviru kontrolne uloge Skupštine, deset drugih dokumenata (izvještaja, informacija, akcionih planova). Takođe, u skladu sa Planom rada i Akcionim planom za jačanje zakonodavne i kontrolne uloge Skupštine, Odbor je održao kontrolno saslušanje Koordinatora Koordinacionog odbora za praćenje realizacije Strategije za trajno rješavanje pitanja raseljenih i interno raseljenih lica u Crnoj Gori.

U raspravi su učestvovali: zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore Zdenka Perović, zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore mr Siniša Bjeković, poslanici Snežana Jonica, prim. dr Izet Bralić, Ljerka Dragičević, dr Halil Duković i izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore Marina Vujačić.

Iako je sadržaj Izvještaja o radu Odbora prikazan na 58 strana i u kome su, shodno mjerama iz Akcionog plana Skupštine kojima je propisano da će „radna tijela redovno razmatrati realizaciju zaključaka koje je prethodno usvojila Skupština, kao i sprovođenje ocjena i stavova donijetih od strane radnih tijela“ prikazani svi zaključci Odbora (16) proslijeđeni Skupštini shodno Poslovniku Skupštine (čl.77 i 162) i nadležnim institucijama i Kolegijumu predsjednika Skupštine, u skladu sa članom 82 Ustava Crne Gore i čl. 68 i 129 Poslovnika, a čije praćenje realizacije je obaveza Odbora utvrđena mjerama iz Akcionog plana za jačanje zakonodavne i kontrolne funkcije Skupštine i mjerama iz revidiranih Akcionih planova Vlade Crne Gore za poglavlja 23 i 24, zamjenica Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Zdenka Perović je saopštila da se Izvještaj o radu Odbora u velikoj mjeri zasniva na Zaključcima povodom razmatranja ranijih Izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture i Izvještaja o radu Zaštitnika za 2014. Nijesu, po njenim riječima, imali priliku da utiču na ove Zaključke i da ih vide prije njihovog objavljivanja, pa je ovo jedina mogućnost da prokomentarišu njihove određene djelove sa kojima nijesu saglasni, a koji su navedeni u Izvještaju o radu Odbora.

Saopštila je da Zaštitnik ne prisustvuje sjednici iz zdravstvenih razloga i predstavila stavove Kolegijuma Zaštitnika zauzete povodom razmatranja Izvještaja i Zaključaka Skupštine. U vezi sa Zaključkom Skupštine povodom razmatranja Izvještaja NPM-a za 2013. skrenula je pažnju na termin da Skupština zahtijeva od Zaštitnika da prilikom sačinjavanja i podnošenja Godišnjeg izvještaja NPM-a za 2014. prikaže u kom stepenu su ispoštovane preporuke Zaštitnika sadržane u Godišnjem izvještaju NPM-a za 2013. godinu. Uputila je na Zapisnik sa 47. sjednice Odbora,

održane 5. marta 2015. godine na kojoj je razmatran Izvještaj NPM-a za 2013. godinu, a kada su već imali spreman Izvještaj za 2014. u kojem je navedeno da je predstavljen stepen realizacije preporuka sadržanih u Izvještaju NPM-a za 2013. Prethodno, u Izvještaju za 2013. dali su detaljni prikaz realizacije preporuka iz Izvještaja za 2012. i Posebnog izvještaja iz 2011. Mišljenja su da je ovaj zahtjev potpuno neprimjeren i ne odgovara stvarnom stanju, jer se čitanjem ovog zahtjeva i Zaključka kod nekog ko nije prisustvovao sjednici stvara utisak da Zaštitnik ne radi svoj posao, nego tek na zahtjev Skupštine, što je bez osnova. Smatra da navedeno treba izmijeniti i popraviti na neki način u Izvještaju o radu Odbora, jer im se daje zadatak koji su već uradili.

(Napomena: Tek na zahtjev predsjednika Odbora od 7. jula 2014. godine, i pored više usmenih obećanja Zaštitnik je 5. avgusta 2014. godine u vrijeme godišnjih odmora dostavio Izvještaj NPM-a za 2013. godinu, ali samo do nivoa Odbora, a na ponovni zahtjev predsjednika Odbora od 6. oktobra 2014. godine, isti je dostavio Skupštini Crne Gore 10. novembra 2014.

Primjedba potpisnika Zapisnika: Skupština Crne Gore još uvijek nije razmotrila Godišnji izvještaj Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2013. godinu iako je Odbor za ljudska prava i slobode ovaj Izvještaj razmotrio na 47. sjednici, održanoj 5. marta 2015. godine i blagovremeno, 10. marta 2015. godine podnio Skupštini Izvještaj o razmatranju Godišnjeg izvještaja Nacionalnog mehanizma za prevenciju torture za 2013. godinu sa Predlogom zaključka u četiri tačke).

Zdenka Perović se osvrnula na tačku 11 Zaključka Skupštine povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika za 2014. u kojoj Skupština preporučuje Zaštitniku sinhronizovanu saradnju sa drugim državnim institucijama kako bi se izbjeglo tzv. „ping-pong” odlučivanje. Skrenula je pažnju na stranu 63 Izvještaja o radu Zaštitnika za 2014. u kojem je Zaštitnik prikazao statističke podatke Upravnog suda i konstatovao da je u 2014. zabilježen rast nezakonitih upravnih akata u postupanju javne uprave za 8,15 % što je razlog za ozbiljnu zabrinutost. S tim u vezi, Zaštitnik je u skladu sa svojim ovlaštenjima dao Mišljenje na Predlog zakona o upravnom postupku u kojem je sugerisao da se ograniči broj vraćanja na ponovno postupanje i da drugostepeni organ ukoliko drugi put mora da poništi istovjetno rješenje, u tom slučaju meritorno odlučiti. Ova odredba je uvrštena u Zakon. Naglasila je da Zaštitnik ne može da preuzima uloge drugih organa i donosi odluke i akte, kao i da ne zna na koju sinhronizaciju se misli ako je Zaštitnik uradio sve što je mogao i godinama putem izvještaja upozoravao na pomenuti problem.

Kako se u Izvještaju o radu Odbora preporučuje Zaštitniku primjena međunarodnih standarda, Perović je uputila na sajt Zaštitnika na kojem su dostupna sva mišljenja i preporuke u kojima se poziva na primjenu međunarodnih standarda i praksu Evropskog suda za ljudska prava. Stoga smatra da navedeno treba promijeniti u Izvještaju. Takođe, mišljenja je da bi bilo primjereno podsjetiti da je 2015. Evropski sud u Strazburu donio Presudu u slučaju Milić-Nikezić protiv Crne Gore u kojoj se na 33 mjesta poziva na Mišljenje Zaštitnika iz 2010. Istakla je značaj ove presude za napredak Crne Gore u pristupnom procesu Evropskoj uniji i njen uticaj na sveobuhvatno stanje u oblasti zaštite od torture i mišljenja je da bi ista trebalo da nađe mjesto u Izvještaju o radu Odbora. Podsjetila je da je Zaštitnik povodom ovog Mišljenja bio kritikovan, jer je Državni tužilac u tom slučaju ocijenio da nema osnova za krivično gonjenje, a sada se vidi da je Zaštitnik bio u pravu i da je čak Presuda Evropskog suda zasnovana na njegovom Mišljenju. Posebno je značajan uticaj te Presude na kredibilitet Institucije.

U vezi sa kredibilitetom i efikasnošću Institucije i povjerenjem građana koji su u Izvještaju o radu Odbora navedeni kao upitni i pominju se u tački 3 Zaključka Skupštine donešenog povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika za 2014. godinu, informisala je da je institucija Zaštitnika u prva tri mjeseca 2016. godine, na dan 12. april primila već 380 pritužbi, što je rast od 96 % u

odnosu na isti dan prošle godine kada su imali 162 pritužbe. Predlaže da se ovo koriguje u Izvještaju o radu Odbora kad se već ne može uticati na Zaključak. Istakla je da se u tački 5 pomenutog Zaključka navodi neefikasnost Institucije za koju nema objašnjenja i da je Zaštitnik značajna sredstva koja je vratio u budžet kao neiskorišćena mogao iskoristiti za druge namjene. Riječ je o konstataciji i kritici koja je iznošena u javnosti i izvještajima nekoliko nevladinih organizacija, a koja je ušla u Zaključak Skupštine i Izvještaj Odbora, ali je zanemareno mišljenje Zaštitnika koji je u svakom izvještaju objasnio zbog čega je i koliko sredstava vratio i više puta u javnosti i na Odboru demantovao istu konstataciju. Pojasnila je da su vraćena sredstva za plate planiranih službenika koji nijesu zapošljeni iz objektivnih razloga, jer postupak sprovodi Uprava za kadrove. Opovrgla je konstataciju da su sredstva mogla biti iskorišćena u druge namjene, jer je to nezakonito i smatra da je Institucija trebalo da dobije pohvale što ne koristi sredstva nezakonito, već strogo namjenski. I u 2016. su predviđena sredstva za zapošljavanje, a postupak je počeo u januaru i još uvijek nije završen, tako da će i ove godine vratiti sredstva za period dok službenici ne počnu da rade i primaju plate. Smatra da je pomenutu konstataciju potrebno izmijeniti, a ne kritikovati Zaštitnika što ne troši nezakonito sredstva.

Zamjenik Zaštitnika mr Siniša Bjeković je ocijenio da je sjednica Odbora dobra, ranije ustanovljena praksa da se razmijene mišljenja i da bi dobro bilo da se sastanci održavaju češće za šta je institucija Zaštitnika otvorena, pa je uputio i poziv da ih Odbor posjeti što bi moglo uticati na unaprjeđenje sistema zaštite ljudskih prava i sloboda. Ističući da će se kratko osvrnuti na ono o čemu više nema rasprave, a to su Zaključci Skupštine Crne Gore koji su usvojeni i objavljeni u „Službenom listu Crne Gore“, bez obzira na činjenicu što su kasnije korigovani (?!), mišljenja je da u narednim aktivnostima treba češće razmjenjivati informacije. Zahvalni su Odboru i na kritikama, jer je svaka kritika dobrodošla. Saopštio je da je institucija Zaštitnika otvorila svoja vrata civilnom sektoru u cjelini organizovanjem niza sastanaka i sa predstavnicima civilnog sektora koji su kritički nastrojeni prema instituciji Ombudsmana, jer je to jedini način da razmijene informacije od suštinskog značaja. Dodao je da su na samoj sjednici Odbora prisutni predstavnici tih nevladinih organizacija, kao i veliki broj onih kojih su podržali instituciju Ombudsmana i ponovni izbor Šućka Bakovića za Zaštitnika.

Kada je riječ o samom funkcionisanju sistema zaštite od diskriminacije, podsjetio je da je i prilikom rasprave o Informaciji o zaštiti od diskriminacije sa stanovišta djelovanja institucije Zaštitnika za period od 1.01. do 31. 07. 2015. godine dao naglasak na pojedine detalje vezane za rad Institucije. Istakao je da je institucija Zaštitnika u 2015. godini okončala sve predmete iz oblasti zaštite od diskriminacije, da je broj predmeta u radu uvećan 40%, a ogroman broj njih je meritorno riješen uz primjenu standarda i prakse Evropskog suda za ljudska prava. Jedan broj predmeta su predstavili kao simulirani slučaj koji su radili u saradnji sa ekspertima koji su tokom 2015. godine pružali Instituciji podršku u radu, čak i u jednom dijelu predmeta koji su predstavljeni kao problematični.

Generalno, slika za prvi kvartal 2016. godine je više nego pozitivna ako se ima u vidu povjerenje koje uživaju pred strankama. U ovom trenutku u radu imaju 60-70 predmeta u vezi sa diskriminacijom, što je povećanje preko 100% u odnosu na isti period prošle godine, a to svjedoči i o napretku sistema u cjelini. Takođe, vraća se i povjerenje građana u rad same Institucije, jer se i u televizijskim emisijama građani jasno i nedvosmisleno izjašnjavaju da su zadovoljni reagovanjem institucije Ombudsmana, što je za njega lično, posebno za Sektor antidiskriminacije za koji je zadužen, najveće priznanje. U vezi sa navodnim nepostupanjem u određenim predmetima, saopštio je da su naknadnom provjerom u više navrata utvrdili da je Ombudsman postupio po svakoj pritužbi koja je stavljena u rad tokom 2015. Sličan zaključak se može izreći i

za 2014. godinu, o čemu su detaljnije izvijestili u Izvještaju o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu. Istakao je da se efikasnost ne može mjeriti drugim kriterijumima, osim time da su riješili sve što im je dato u rad, kao i sve predmete iz prethodnih godina. Svjestan je da to nije dovoljno i da nijesu uspjeli da pokriju toliko prostora da zaštite sve građane od diskriminacije. Najavio je da će 19. i 20. aprila 2016. organizovati Konferenciju za koju je i Odboru upućen poziv, a na kojoj će otvoriti raspravu o brojnim pitanjima, pa i tome odakle dolazi nezadovoljstvo radom Institucije, bar kad je diskriminacija u pitanju.

Ono što iz sjednice u sjednicu Odbora trpi kritiku poslanice Jonice na račun rada Odbora, zamjenik Zaštitnika za diskriminaciju Siniša Bjeković je međutim saglasan sa onim što je Odbor Zaključkom konstatovao i usvojio da predstavke i obraćanja građana i pravnih lica koji su upućeni Odboru za ljudska prava i slobode budu proslijeđene instituciji Zaštitnika i oni to sa zadovoljstvom rade svake godine i postupaju po predstavkama koje im Odbor proslijedi. Od tri upućene predstavke u izvještajnom periodu, dvije su već riješene, a jedna je u radu s obzirom da je podnešena krajem marta 2016. godine, pri čemu je njeno razmatranje okončano i očekuje se da daju preporuku. Trude se da ispoštuju sve ono što je interes Odbora, a to je da se riješi problem građana koji se predstavkama obraćaju Odboru.

On je saopštio da postoje razlozi za zabrinutost oko administrativnih kapaciteta Institucije uvijek kada ne može da se popuni, odnosno kompletira kadar. Obavijestio je da su raspisali oglas za dva kandidata za Odsjek antidiskriminacije na koji se prijavio samo jedan kandidat koji bi ovih dana trebalo da počne da radi. Na ponovni oglas, povećavajući kriterijume, zahtjevom od pet godina radnog iskustva i položenim pravosudnim ispitom, od kandidata do ovog trenutka nemaju nijednog prijavljenog. Smatra da kandidat mora da posjeduje takve kvalifikacije, jer treba da posjeduje dovoljno znanja i sposobnosti za samostalno postupanje u predmetima koji se tiču diskriminacije.

Zamjenik Zaštitnika je ocijenio da uz sve mane i prednosti, imaju dosta kvalitetnu saradnju sa Odborom za ljudska prava i slobode i namjeru da istu nastave, a zbog ovog što se danas dešava treba je intenzivirati ne samo sa Odborom kao radnim tijelom, nego i članovima Odbora koji imaju uticaj u svojim sredinama, jer mogu uputiti na određene probleme koji se dešavaju u funkcionisanju sistema zaštite od diskriminacije. S obzirom da je upućen poziv da se Odboru javljaju građani koji su nezadovoljni odlukom Zaštitnika, istakao je da su svjesni činjenice da neće svako biti zadovoljan, a posebno oni kojima Zaštitnik ne nađe povredu prava. Saopštio je da im se tog dana obratio i građanin koji je formalno dobio uput od Fonda za zdravstveno osiguranje da obavi određenu zdravstvenu uslugu u zdravstvenoj ustanovi u Beogradu. U pritužbi upućenoj Zaštitniku naveo je da posjeduje potrebnu dokumentaciju, ali nema novca da plati put. Zamjenik Zaštitnika je upitao da li ta osoba može biti zadovoljna ako mu se odgovori da Zaštitnik nije institucija koja mu može obezbijediti novac i uputi ga na drugu instituciju. Informisao je da takvih pritužbi imaju dosta.

Slična je situacija i u okolnostima gdje je očigledno da Ombudsman nema kapacitet da apstraktno provjerava kontrolu ustavnosti i nadležnosti. Odbor i Ombudsman moraju naći zajednički interes da takve stvari sprječavaju na izvoru, a čini mu se da ima razloga da se o tome raspravlja prilikom donošenja određenih zakona. Problem je što građani vrlo često postavljaju pitanje zašto Ombudsman ne postupa i kad je sudski postupak u toku, jer postoji nepravda u toku sudskog postupka. Imali su takav slučaj u vezi sa Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti i naknadama za majke sa troje i više djece kada nijesu postupali iz razloga što ne mogu sebe dovesti u poziciju konkurencije postupku pred Ustavnim sudom, s obzirom da je postojala inicijativa za ocjenu ustavnosti i zakonitosti ovog Zakona. Upitno je da li treba da koriguju odluku Ustavnog

suda, da li da stvaraju pravni ambijent u kome će imati dvije različite odluke dva važna državna organa.

Takođe, naglasio je da je Zaštitnik imperativnom normom Zakona obavezan da obustavi postupak kad se pokrene sudski postupak. I tu ima problema, jer ima nekih građana koji ne mogu da shvate značaj norme i od Zaštitnika zahtijevaju da ispravi nepravde koje se dešavaju u toku sudskog postupka.

Smatra da je sada iluzorno da se vraćaju na neke stvari, ističući u više navrata saglasnost sa onim što je Odbor zaključio, po riječima zamjenika Zaštitnika za diskriminaciju, Siniše Bjekovića koji je saopštio da je saglasan sa svim što je rečeno prilikom rasprave o preliminarnoj Informaciji:

- sa inicijativom Odbora da se mora dati i određeni stepen preporuka za rješavanje, odnosno prevazilaženje stanja. Jedini je problem što te preporuke već postoje u Izvještaju, ali nijesu kao preporuke date u posebnom dijelu, već u okviru određene teme. Ukoliko se preporuke izdvoje iz svake od tema, onda se može vidjeti šta institucija Zaštitnika smatra da bi trebalo promijeniti u cilju poboljšanja stanja.

- sa ocjenom Odbora da je nedopustivo da ne postoje statističke evidencije, elektronski vođene baze podataka koje bi trebalo da sadrže predmete iz oblasti zaštite od diskriminacije. U Izvještaju o radu Zaštitnika za 2015. godinu opet će biti ista konstatacija, jer ne postoji način da institucija Zaštitnika natjera bilo koji državni organ da donese propise. Njihovo je da obavijeste, a u određenim situacijama o propustima su obavještavali Vladu kada je to iz nadležnosti ministarstava koja funkcionišu u okviru Vlade ili druge državne organe kada je to u njihovoj nadležnosti. Ovo nije nadležnost Zaštitnika koji može samo da konstatuje da elektronski vođene evidencije nema. U Izvještaju se provlači teza da je Ombudsman dužan da vodi evidenciju o broju tih predmeta, a Ombudsman to nije dužan, već je Ministarstvo dužno da tu evidenciju, odnosno način vođenja i bliže propise ustanovi Pravilnikom, a organi na koje se ta obaveza odnosi da ustanove evidenciju, odnosno uspostave elektronski vođenu bazu podataka.

Iako je članom 33 Zakona o zabrani diskriminacije propisano: „*Sudovi, državna tužilaštva, organi za prekršaje, organ uprave nadležan za policijske poslove i inspekcijски organi dužni su da vode posebnu evidenciju o podnijetim prijavama, pokrenutim postupcima i donijetim odlukama iz svoje nadležnosti u vezi sa diskriminacijom (u daljem tekstu: posebna evidencija).*

Podatke iz posebne evidencije, organi iz stava 1 ovog člana dostavljaju Zaštitniku/ci, najkasnije do 31. januara tekuće godine za prethodnu godinu, a na zahtjev Zaštitnika/ce dužni su da podatke iz ove evidencije dostave i za određeni kraći period u toku godine.

Bliži sadržaj i način vođenja evidencija iz stava 1 ovog člana propisuje organ državne uprave nadležan za ljudska i manjinska prava.“, po riječima zamjenika Zaštitnika mr Siniše Bjekovića na Zaštitniku je samo ovlašćenje da vrši uvid u takvu bazu podataka. Mogli su samo u Izvještaju da konstatuju da nema elektronske evidencije i da im podaci nijesu stavljeni na uvid, a za te organe su uradili formular kako bi im dostavili informacije propisane Pravilnikom. I to nije bilo dovoljno, jer su jedva od institucija uspjeli dobiti određeni broj podataka. Kada se pogleda Pravilnik, tamo je tačno navedeno o čemu koji organ treba da vodi evidenciju, ali je prilično nejasno i evidencija se ne može ustanoviti na taj način, a Ombudsman nije taj koji treba da razgovara samo sa Ministarstvom za ljudska i manjinska prava, već i sa sudskim institucijama, tužilaštvom, inspekcijским organima i svima onima koji treba da ustanove evidenciju. Iako je Pravilnik donešen, oni su i godinu dana nakon toga bili u situaciji da iznenađuju zaposlene u institucijama time da Pravilnik uopšte postoji. Zaključio je da su preduzeli sve što su mogli.

Što se tiče njihovog odnosa prema vulnerabilnim grupama i pitanja zašto su određene pritužbe bile povučene, u želji da to pitanje razjasni pred članovima Odbora i pred crnogorskom javnošću, zamjenik Zaštitnika Bjeković je saopštio da imaju odgovor institucije koja je, između ostalog, povukla te pritužbe, koja to kvalifikuje i saopštava da je zadovoljna saradnjom sa institucijom Ombudsmana i izražava zadovoljstvo, odnosno namjeru da saradnju nastavi.

Shvatili su u instituciji Zaštitnika, u periodu u kome su sumirali rezultate njihovog rada, po ocjeni zamjenika Zaštitnika, da nijedna kritika nije naodmet i da je svaka, uključujući i kritike Odbora dobrodošla. Organizovali su sastanke, a organizovaće i Konferenciju na koju su pozvana i dva predstavnika Odbora radi razmjene mišljenja i plodne diskusije, uz učešće njihovih kolega koji su im pružali podršku. Očekuje da se priča o diskriminaciji otvori do kraja, jer je to interes Institucije.

Poslanica Snežana Jonica, koja je nakon svog izlaganja, kao i na prethodnoj sjednici Odbora napustila sjednicu, navodeći da u 13 časova ima sjednicu Vijeća za nacionalnu bezbjednost, opet je izjavila da se, sticajem okolnosti, uvijek kad se zakaže sjednica Odbora za ljudska prava i slobode ona preklopi sa nekom njenom neodložnom aktivnošću. Kada je pregledala Izvještaj o radu Odbora dobila je utisak da nije urađeno ono što je smisao Izvještaja o radu Odbora, a to je da se sumira i analizira rad Odbora, već je donošena presuda Ombudsmanu jer nam se odjednom prestao sviđati ili se nekima koji pripremaju dokumenta za Odbor prestao sviđati. Odbor iskazuje razumijevanje za državne organe kada ne odrade ono što im je zakonom propisano, a na šta su upozoreni i veliča ih za najmanju sitnicu koju urade. Nadležnost Odbora da se bavi predstavkama i pritužbama i dalje se ne tumači onako kako je bio cilj predlagača. Ona je bila predlagač, a predlagalo se formiranje posebnog odbora za predstavke i pritužbe ili dodjeljivanje ove nadležnosti Odboru. Ideja je bila da se građani Crne Gore neposredno obraćaju onima koje su neposredno birali, upoznavajući ih kakve posljedice po njih imaju zakoni koji se donose. Umjesto takve nadležnosti u jednom biranom trenutku, sa jasnom predvidljivom okolnošću da ona ne može prisustvovati sjednici Odbora, u prošlom sazivu je ta nadležnost prevedena u Zaključak da ovaj Odbor neće razmatrati predstavke i pritužbe građana, nego će biti kurir koji će ih prosljeđivati Ombudsmanu, a onda će Odbor razmatrati da li je Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, nezavisna institucija Ustavom definisana, dobro odlučio. Ocijenila je da je tim Zaključkom, koji smatra da treba promijeniti jer urušava kredibilitet Odbora, uvedena dvostepenost u odlučivanju nad institucijom Ombudsmana koja je Ustavna kategorija.

Ona je ukazala na činjenicu da Odbor dugo nije imao kvorum i to ne zbog toga što ga bojkotuju poslanici Demokratskog fronta, jer bojkotuju i druge odbore, pa oni imaju kvorum, već i zbog toga što se neke stvari slučajno ili namjerno uobličavaju na način da jedan dio poslanika ne može da dođe na sjednicu ili se možda biraju trenuci kada su neki poslanici koji sve čitaju fiksno vezani drugom obavezom, pa ne dođu i ne pročitaju materijale, zbog čega se provuče ponešto što urušava kredibilitet Odbora. Sigurna je da u Zaključcima koji su tokom prošle godine donijeti na Odboru, a koji su upućeni Skupštini, mnogo toga što je, po njenom mišljenju, unazadilo kredibilitet ovog Odbora koji je mukom građen, naročito u prethodna dva mandata. Smatra da umjesto da se bave institucijom Ombudsmana, treba da se pozabave samim sobom. Činjenica je da je Izvještaj pun kritika na rad Ombudsmana od strane Odbora u kojem su poslanici koji su za njega glasali, čak i poslanici opozicije. Zapitala se kada se stajalo iza onoga što se radi, kad su usvajani ovakvi Izvještaji i nikad gore kritikovana institucija Ombudsmana koja nekad nije imala nikakav kredibilitet i ništa nije radila, a kad su u prethodnim mandatima iznošene pozitivne ocjene o izvještajima. Saopštila je da je sada, kada Institucija korak po korak stvara kredibilitet i radi svoj posao, Odbor odlučio da se posljednjih godina, možda zato što se neko nekome zamjerio, možda

nekoj nevladinoj organizaciji koja je povezana sa Službom Odbora uništi sve što je građeno prethodnih godina.

Iako se Odbor izborio da Zakonom bude propisano da predlaže budžet za Ombudsmana, nikad se nije izborio da mu se povećaju sredstva u odnosu na ono što je Vlada predložila, jer je glasao za predlog Vlade, a ne za potrebe Ombudsmana. Ukoliko se Odbor nije izborio da im obezbijedi veća finansijska sredstva i ako neki poslanici nijesu glasali da se Ombudsmanu da pravo da može preraspoređivati sredstva sa jedne na drugu poziciju, smatra da ne može prozivati Ombudsmana da krši Zakon zato što ne koristi sredstva za koja nema uslova da ih koristi jer je za njihovu upotrebu neophodna saglasnost Ministarstva finansija.

Predložila je da se značajni segmenti iz Izvještaja o radu Odbora izostave kako bi se sačuvali, ako ne mogu sebe od onoga što je već usvojeno i objavljeno u Službenom listu, a ponešto i mijenjano, kako su rekli predstavnici Ombudsmana, makar od toga da se obnavlja i da se hvali onim što bi trebalo da se krije i zaboravi kao najružnija praksa u ovom Odboru. Izvještajem Odbora je trebalo obuhvati ono što je Odbor trebalo da radi, a nije uradio, ono što je pogrešno uradio i načine za unapređenje rada Odbora, a ne da se donose presude nezavisnim institucijama jer to Odboru ne pripada. Predložila je da se na ovoj sjednici ne izjašnjavaju o Izvještaju o radu Odbora, već na sljedećoj, kako bi precizno dostavila sugestije o djelovima Izvještaja za koje smatra da ih treba izostaviti, ali i ono čime isti treba dopuniti, kako bi se bavili unapređenjem kvaliteta rada Odbora. Ukazala je članovima Odbora na potrebu da štite nezavisne institucije, a što po njenoj ocjeni nijesu radili kako ne bi bili ključna stavka u sljedećem Izvještaju Evropske komisije kao neko ko je pokušao da naruši nezavisnost institucije Ombudsmana, sa čime je započeto prošle godine.

Poslanik prim. dr Izet Bralić ima nedoumicu da li se na sjednici razmatra Izvještaj o radu Odbora za ljudska prava i slobode ili Izvještaj o radu Ombudsmana jer se, po njegovom mišljenju, ovaj Izvještaj više tiče Izvještaja o radu Ombudsmana, što mu je neprihvatljivo. Smatra da je riječ o Instituciji za koju svi treba da se založe da bi bila što nezavisnija, slobodnija i autonomnija i nije dozvoljeno Odboru da na ovakav način pravi zaključke i sugestije o onome što bi trebalo da bude zadatak te Institucije. Riječ je o relativno mladoj Instituciji i može se konstatovati da je iz godine u godinu njen rad napredniji. Umjesto da se Odbor bavio onima koji nijesu dozvolili da Institucija upotpuni kapacitete, kritikuje Instituciju koja valjda jedina u državi vraća u budžet neiskorišćena sredstva. Smatra da je to nedopustivo, da nije odraz onoga što je rađeno u Odboru u prethodnom periodu i da na ovaj način nikada nijesu vodili raspravu. Veliki je teret na poslanicima koji su često u isto vrijeme članovi dva ili tri odbora, pa nekad ne stižu sve da proprate na najbolji način, za šta sebi treba da upute kritiku. Potrebna je jaka, nezavisna institucija Ombudsmana, a ovi Zaključci ne idu u tom pravcu. Kazao je da neće podržati takav Izvještaj ukoliko u dobrom dijelu ne bude pročišćen jer se ne sjeća da su vodili ovakve rasprave i donosili ovakve sudove, niti su se bavili ovom Institucijom koliko piše u Izvještaju. Poseban problem je što se nijednom nije pokušalo pomoći Instituciji da popuni kapacitete kako bi bolje odradili posao za koji se u Izvještaju tvrdi da ga loše rade.

Poslanica Ljerka Dragičević je ocijenila da je čitajući Izvještaj o radu Odbora došla u dilemu da li Odbor organizuje sudska ili zakonodavna vlast, jer joj je mnogo više djelovalo da ovaj Odbor pripada nekom sudu. Bavili su se više drugim stvarima nego onima koji su zadatak Odbora. Kazala je da neće podržati Izvještaj dok se ne ispravi i isti bude pravi Izvještaj Odbora za ljudska prava i slobode.

Poslanica Ljerka Dragičević je upoznala članove Odbora da je prilikom ulaska u zgradu Skupštine zaustavio mladić koji joj je saopštio da ima karcinom, a nema novca za liječenje, pa je zamolila da mu se pomogne ukoliko je moguće.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je napomenuo da se u svim izvještajima sumira urađeno i da se izvještaj o radu sačinjava na osnovu dokumenata razmatranih na sjednicama Odbora, kao i Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori. Postoji mogućnost nezadovoljstva Izvještajem, ali je Odbor morao konstatovati ono što su i drugi zapazili i konstatovali. Na ponovljenu konstataciju da se Izvještaj najviše bavi institucijom Ombudsmana, prokomentarisao je da je riječ o krovnoj instituciji za zaštitu ljudskih prava i sloboda, koju Odbor posebno uvažava zbog čega i zaslužuje da se u najvećem dijelu nađe i u Izvještaju Odbora, koji treba da podrži i ojača ulogu Ombudsmana u društvu. Sadržaj o aktivnostima na početku Izvještaja o radu Odbora je dokaz da se Izvještaj ne bavi samo Zaštitnikom, jer su obuhvaćene i sve ostale institucije koje svoje izvještaje podnose Odboru. Odbor je podržavao instituciju Zaštitnika što će činiti i ubuduće. Međutim, sve uočene nedostatke Odbor će dobronamjerno kritikovati, što je uradila i Evropska komisija koja je istakla da oblast antidiskriminacije, za koju je prevashodno nadležan Zaštitnik, nije na željenom nivou i da treba popraviti stanje. Istakao je da i u tom dijelu treba pružiti podršku instituciji Zaštitnika što će Odbor i uraditi.

U vezi sa vraćanjem neiskorišćenih budžetskih sredstava, predsjednik Odbora je u dilemi da li je dobro što su podignuti kriterijumi za zapošljavanje službenika u ovoj Instituciji jer u Crnoj Gori, kao maloj državi, ekspertski kadar treba stvarati i ponekad je potrebno spustiti kriterijume i zaposliti manje iskusne službenike pa ih vremenom obučavati. Pritom postoji rizik da oni koji napreduju do statusa eksperta napuste Instituciju zbog bolje plaćenog posla. Predsjednik Odbora je ocijenio da izvještajni period karakteriše nepopunjenost značajnih mjesta u instituciji Ombudsmana što je konstatovano i u Izvještaju Evropske komisije. Napomenuo je da se u Izvještaju o radu Odbora govori o Izvještaju o radu Zaštitnika za 2014.godinu. Naglasio je da niko ne želi niti može presuditi instituciji Ombudsmana jer je Ustavna kategorija, a izvještaji su način da se javnost upozna sa njegovim radom. Čak i ukoliko se ne bi prihvatio njegov izvještaj o radu, to ne bi uticalo na rad Zaštitnika. Odbor za ljudska prava i slobode je matičan za sve zakone u nadležnosti Zaštitnika i ojačao je ovu Instituciju. Zaštitnik nema lak posao jer je svaki postupak pred Zaštitnikom besplatan i veliki je broj pritužbi građana koje nijesu u nadležnosti Zaštitnika, čime se Institucija opterećuje, ali ne postoji sistem kojim bi se zaštitila od toga jer svi građani po Zakonu imaju pravo da se obrate Zaštitniku. Kada je nadležnost Odbora za ljudska prava i slobode u Poslovniku Skupštine proširena postupanjem po predstavkama, Odbor je donošenjem Zaključka za postupanje po predstavkama pokušao zaštititi samostalnost ove Institucije.

Predsjednik Odbora je podsjetio da su u IV kvartalu 2016. planirane izmjene i dopune Zakona o zabrani diskriminacije, a da brojne izmjene ovog zakonodavstva govore o tome da se na samom početku ne donose zakoni koji su u skladu sa svim evropskim standardima. Nekada je u pitanju greška predlagača, ali ih češće poslanici amandmansi izmijene, nakon čega uslijede reagovanja Evropske komisije. Institucija Ombudsmana treba da pomogne prilikom donošenja zakona u ovoj oblasti kako ne bi imali potrebu mijenjati ih često, iako novonastale okolnosti i praksa nekada stvaraju potrebu za izmjenama. Kritike upućene instituciji Ombudsmana su pozitivne i niko nema ništa protiv te Institucije, a kritike treba da joj omoguće da punim kapacitetom sprovodi svoja ovlašćenja, što u potpunosti nije bilo moguće u 2014. zbog nedostatka kadra i dva zamjenika Zaštitnika, što je i konstatacija Evropske komisije. Izražava nadu da će nakon djelimičnog popunjavanja kadra u instituciji Zaštitnika sljedeći Izvještaj EK biti pozitivniji u ovom dijelu, što će biti na zadovoljstvo svih koji teže evropskim integracijama.

Predsjednik je saopštio da jedan broj članova Odbora ima dilemu u vezi sa Izvještajem o radu Odbora, pa je saglasan da se izjašnjavanje o njemu odloži za narednu sjednicu.

Poslanik prim. dr Izet Bralić je precizirao da poslanici koji su imali izlaganje povodom Izvještaja o radu Odbora nemaju dilemu, već su protiv ovakvog Izvještaja i ukoliko se isti značajno ne izmijeni i zajednički usaglasi, neće ga podržati.

Predsjednik je, takođe, ukazao da Izvještaj o radu Odbora sadrži osam predloga zaključaka koji su upućeni Skupštini od strane Odbora za ljudska prava i slobode povodom razmatranja šest godišnjih izvještaja, jednog Predloga zakona i sa jednog kontrolnog saslušanja, a određene kritike na ovoj sjednici postoje samo povodom Zaključka o Izvještaju o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014. godinu koji je Skupština Crne Gore usvojila 28. decembra 2015. godine i koji je objavljen u „Službenom listu CG“, broj 3/16, od 15. januara 2016.g. Zamolio je sve poslanike da pročitaju Izvještaj o radu Odbora i ako imaju neku dilemu u vezi sa bilo kojim izvještajem ili bilo kojom konstatacijom sadržanom u njemu, da upute primjedbe.

Zamjenik Zaštitnika mr Siniša Bjeković je napomenuo da se Izvještaj Evropske komisije o Crnoj Gori iz novembra 2015. godine temelji na podacima iz aprila iste godine. Izvještaj o radu Odbora za ljudska prava i slobode se odnosi na 2015. i prvi kvartal 2016. godine i u tom izvještajnom periodu je došlo do bitnih promjena u instituciji Zaštitnika. Ono što oni rade u suštini je izlazak u susret tome šta Odbor želi, a to je dostavljanje novih podataka koji će poslanicima omogućiti da se upoznaju sa svim što je kvalitativno promijenjeno u instituciji Ombudsmana i na šta Odbor treba da se fokusira ne samo radi praćenja rada Institucije, nego i radi praćenja stanja u sistemu zaštite ljudskih prava. Nada se da će se takvom komunikacijom doći do kvalitetnih rješenja sa ciljem da se poboljšaju aktivnosti koje bi trebalo da proisteknu iz plana za 2016. godinu. Nema razloga da Odbor u kreiranju planova ne pozove Zaštitnika, obavijesti ga o planiranim aktivnostima i zatraži da i on ukaže na nešto što je potpuno realno, jer im treba dati priliku da u neposrednoj komunikaciji odrede pravce djelovanja u 2016. godini ukoliko im se tolika pažnja ukazuje u Izvještaju o radu Odbora. Zamjenik Zaštitnika je istakao da im treba pomoć Odbora i da je Institucija sve uradila da se administrativno ojača. Ne znaju da li je Crna Gora bogata ili siromašna, ali ne mogu dozvoliti sebi luksuz da im se na konkurs ne prijavi niko, iako je saglasan sa mišljenjem predsjednika Odbora da kandidat koji ima stručne reference, pet godina radnog iskustva i položen pravosudni ispit možda traži bolje plaćeni posao od tog u instituciji Zaštitnika. Posljednja dva zaposlena službenika su prethodno radili u nevladinim organizacijama Centar za monitoring i Centar za građansko obrazovanje i veoma su zadovoljni njihovim radom. Saopštio je takođe da nijesu više autistični unutar same Institucije i da sarađuju, rade sve što mogu, ali ne mogu da zadovolje svačije želje, iako ogromno vrijeme, u prosjeku ne manje od 30 minuta, provode u razgovoru sa strankama.

Naveo je i da je mladić o kojem je govorila poslanica Ljerka Dragičević bio u instituciji Zaštitnika, a da im dolazi veliki broj sličnih stranaka koje su najčešće usmjeravali da se obrate institucijama koje im mogu pomoći. Oni se bave pravdom i pravičnošću, ali se moraju baviti pravom i imati pravnike eksperte, jer ne mogu dozvoliti da jedna osoba bude ekspert, a ostali pomoćnici.

Zahvalio je i civilnom sektoru, naglašavajući da su im njihove kritike iznesene u javnosti koje je trebalo da spriječe ili promovišu ponovni izbor Ombudsmana bile od velikog značaja i pomoći i da su u toj komunikaciji, što će se vidjeti i na predstojećoj Konferenciji, u Instituciji shvatili gdje griješe i zašto je u određenim situacijama bilo nesporazuma. Ne sjeća se da je ovih godinu dana koliko je na funkciji zamjenika Zaštitnika odbio da primi nekog građanina, a i zamjenica Zdenka Perović sa saradnicima sa pažnjom prati svaki predmet. Naglasio je da nema

posebne kazne za onog ko ne ispoštuje preporuku Ombudsmana. Čak i ako hoće da kazne nekog zato što im ne dostavlja podatke, Zakon o prekršajima ne dozvoljava kažnjavanje državnog organa, već samo starješine unutar tog organa. Sve ono što bi trebalo da bude mehanizam jačanja Institucije, trude se da iskoriste, iako nekad to izgleda kao Sizifov posao zbog čega ih nekad „bole“ konstatacije koje ne odgovaraju stvarnom stanju.

Naglasio je da im nije cilj da na Odboru vode raspravu o Odboru, već da zadrže nivo komunikacije, jer je to jedini njihov most prema Parlamentu koji treba da ojača instituciju Zaštitnika. Ne očekuje da ih neki drugi odbor više podrži od ovog.

Zamjenica Zdenka Perović je saopštila da pamt i kad su Odbor za ljudska prava i slobode i institucija Zaštitnika imali intenzivniju saradnju i zajednički pripremali plan rada. Bilo bi lijepo da se vrati takva saradnja i možda bi bilo manje nerazumijevanje. Saopštila je da su bilježenjem svih njihovih aktivnosti i vremena provedenog sa strankama primijetili da postaju određena vrsta psihološke podrške strankama, bilo da se radi o licima lišenim slobode, diskriminiranim licima ili drugim strankama koje dolaze kod njih. U vezi sa Izvještajem Odbora, iako su svjesni da ne mogu uticati na izmjenu Zaključaka koji su doneseni od Skupštine i objavljeni, zamolila je da se, ukoliko je moguće, u tim izvještajima ne insistira i ne elaboriraju Zaključci za koje je, po njihovoj ocjeni, utvrđeno da ne stoje.

Predsjednik Odbora je ukazao da su zaključci Skupštine obavezni za sve. Raduje ga činjenica što je Izvještaj o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu, po riječima zamjenika Zaštitnika, dobar i vjeruje da je tako, a ubrzo će biti razmatran na sjednici Odbora. Odbor za ljudska prava i slobode sve što je dobro pohvali i svaki napredak raduje i članove Odbora. S druge strane, svaka kritika koja je iznesena je dobronamjerna, da pomogne instituciji Zaštitnika da prevaziđe određene probleme koji postoje i u drugim institucijama. Šta su poslanici rekli o Instituciji i osobi koja je na čelu Institucije, svi znaju, jer su poslanici gotovo jednoglasno podržali izbor Zaštitnika i njegovih zamjenika. Međutim, to ne znači da ih ne treba kritikovati kada se uoče određeni nedostaci koje će prije uočiti mjerodavnije institucije u sistemu evroatlantskih integracija, prvenstveno Evropska komisija. Želja je da i Evropska komisija iskaže dobar stav prema instituciji Zaštitnika.

Marina Vujačić, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore je pozdravila održavanje sjednice u proširenom sastavu smatrajući dobrim da se ta praksa nastavi u narednom periodu. Ima osjećaj da se raspravlja samo o jednoj temi, a nejasno joj je kako je Izvještaj o radu Odbora mogao da dođe do ove faze, a da članovi Odbora prethodno nijesu upoznati šta u njemu piše i da nijesu imali priliku da reaguju prije nego isti bude u javnosti. Dolazi se u situaciju da i predstavnici institucije Zaštitnika na ovakav način komentarišu pojedine djelove Izvještaja, a to se moglo drugačije riješiti. I ona i ostale njene kolege iz civilnog sektora su odustali od diskusije, jer se osjećaju neprijatno zbog situacije da se komentariše Izvještaj o radu kao da ga je pisao neko drugi, a ne Služba Odbora ili je riječ o tome da članovi Odbora nijesu čitali zapisnike sa sjednica i materijal na osnovu kog je pripremljen Izvještaj, zbog čega se i obratila svim članovima Odbora.

Predsjednik Odbora je istakao da je Izvještaj Odbora dostavljen svim članovima Odbora i na još oko 60 adresa predstavnicima političkog sistema Crne Gore, međunarodnih organizacija sa sjedištem u CG i predstavnicima nevladinog sektora koji se bave ljudskim pravima. On je zaključio da svi članovi Odbora i predstavnici institucije Zaštitnika ukoliko imaju primjedbe na Izvještaj o radu Odbora, iste blagovremeno upute, pa je izjašnjenje o Izvještaju o radu Odbora za ljudska prava i slobode u 2015. godini i prvom kvartalu 2016. godine odloženo za narednu sjednicu.

Upozorio je da Zaključke koje je donijela Skupština nije moguće mijenjati bez obzira da li su saglasni sa njima.

DRUGA TAČKA- RAZMATRANJE PLANA AKTIVNOSTI (PREDLOG) ODBORA ZA LJUDSKA PRAVA I SLOBODE ZA 2016. GODINU

Odbor za ljudska prava i slobode je razmotrio Predlog plana aktivnosti Odbora za 2016. godinu, sačinjen na osnovu: Rezolucije Evropskog parlamenta o Crnoj Gori od 10. marta 2016. godine, Izvještaja Evropske komisije o Crnoj Gori za 2015. godinu od novembra 2015. godine, Rezolucije Parlamentarne skupštine Savjeta Evrope 2030 (2015) od 27. januara 2015. godine, Programa rada Vlade Crne Gore za 2016. godinu, aktivnosti Skupštine i jednog broja nerealizovanih aktivnosti iz Plana aktivnosti Odbora za 2015.

U Planu aktivnosti za 2016. godinu akcenat će biti usmjeren na aktivnosti koje se odnose na:

- implementaciju donešenih zakona, jačanjem kontrolne uloge Skupštine (čl. 68, 73, 75 i 162 Poslovnika Skupštine Crne Gore);

- zaštitu od diskriminacije (razmatranje Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2015. godinu, Posebnog izvještaja Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore o zaštiti od diskriminacije, shodno Zaključku Skupštine Crne Gore, donesenom povodom razmatranja Izvještaja o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014. godinu, usvojenom krajem decembra 2015, održavanje konsultativnog saslušanja, razmatranje Predloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije);

- prevenciju torture i drugih oblika nečovječnog, surovog ili ponižavajućeg postupanja, u skladu sa preporukama Evropskog komiteta za sprečavanje mučenja i nečovječnog ili ponižavajućeg postupanja ili kažnjavanja (CPT) (razmatranje Godišnjeg izvještaja NPM-a za 2015. godinu);

- zaštitu prava lica lišenih slobode (održavanje kontrolnog saslušanja i praćenje sprovođenja Zaključka Skupštine);

- zaštitu ličnih podataka (razmatranje Izvještaja o stanju u oblasti zaštite ličnih podataka i stanju u oblasti pristupa informacijama za 2015. godinu);

- zaštitu prava lica sa invaliditetom, sa posebnim akcentom na djecu sa teškoćama u razvoju (održavanje tematske sjednice, posjeta Maloj grupnoj kući u Bijelom Polju i razmatranje dvije strategije koje se odnose na ova lica) i

- intenziviranje međunarodne saradnje sa subjektima koji se bave pitanjima zaštite ljudskih prava i sloboda, savjetodavnim tijelima Savjeta Evrope i Evropske unije, daljim jačanjem konstruktivne uloge koju Crna Gora ima u regionalnoj saradnji i nastavkom saradnje koju Odbor ima sa odgovarajućim radnim tijelima drugih parlamenata, kao i učešćem članova Odbora na seminarima, konferencijama i drugim međunarodnim aktivnostima, na poziv međunarodnih organizacija, u skladu sa čl. 208, 209 i 210 Poslovnika Skupštine Crne Gore.

Predsjednik je podsjetio da je Predlog plana, kao i Izvještaj o radu, upućen na oko 60 adresa sa kojih je dostavljen određeni broj sugestija. Predlog plana sadrži 21 aktivnost, što je malo manje od prethodnih godina iz razloga što je izborna godina i što će se sa početkom izborne kampanje smanjiti aktivnosti u Skupštini. U njemu su sadržane najvažnije aktivnosti koje nas očekuju na putu evropskih i evroatlanskih integracija.

U raspravi su učestvovali: dr Jovan Kojičić, savjetnik predsjednika Vlade Crne Gore za ljudska prava i zaštitu od diskriminacije, Aleksandar Saša Zeković, predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, mr Siniša Bjeković, zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda

Crne Gore, dr Halil Duković, predsjednik Odbora, Marina Vujačić, izvršna direktorica Udruženja mladih sa hendikepom Crne Gore, Rajka Cica Perović, izvršna direktorica Centra za prava djeteta, Milisav Korać, izvršni direktor Saveza udruženja roditelja djece i omladine sa teškoćama u razvoju, Mirjana Radović, koordinatorica programa u NVO "Akcija za ljudska prava", Petar Đukanović, koordinator programa u NVO "Centar za građansko obrazovanje" i Milan Radović, koordinator programa ljudskih prava u NVO "Građanska alijansa".

Svi učesnici rasprave istakli su značajnim donošenjem Plana, ocijenivši ga ambicioznim, kvalitetnim i realnim. Predstavници nevladinog sektora su uputili pohvale za rad Odbora za ljudska prava i slobode u prethodnom periodu i zahvalili na saradnji i otvorenosti koju Odbor ima prema njima, izražavajući očekivanje da će se saradnja nastaviti i u ovoj godini kroz realizaciju brojnih aktivnosti značajnih za afirmaciju, poštovanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda svih građana Crne Gore.

Dr Jovan Kojičić, savjetnik predsjednika Vlade za ljudska prava i zaštitu od diskriminacije i nacionalni koordinator za LGBT politiku je predložio da Odbor organizuje radionicu/javnu tribinu u vezi sa registrovanim partnerstvom za istopolne zajednice kako bi članovi Odbora i predstavnici političkih partija u Skupštini bili u prilici da se uključe u dijalog i saznaju više o predmetnoj temi, za šta je ponudio stručnu pomoć. Podsjećajući da je Odbor učinio veliki iskorak kada je u pitanju zabrana diskriminacije lica sa invaliditetom, ali da još ima stvari koje treba unapređivati, predložio je da Odbor organizuje radionicu/seminar na kojem bi se kreirala vizija i mapa puta za lica sa invaliditetom koja će u realnim uslovima i stanju moći da se unapređuje, za šta je takođe ponudio svoju stručnu pomoć.

Aleksandar Saša Zeković, predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije, izražavajući zadovoljstvo komunikacijom između Odbora i Savjeta, ocijenio je da je Odbor za ljudska prava i slobode jedan od najaktivnijih koji iskazuje punu otvorenost prema civilnom društvu. Saopštio je da su u poslednjih nekoliko godina redovno obavještavani o svim aktivnostima Odbora, kao i da je u pisanoj formi dostavio sugestije na Predlog plana aktivnosti Odbora. Mišljenja je da je Odbor formirao značajan kapital koji ne treba da troši na način na koji se odvijala diskusija o Izvještaju o radu, već bi trebalo da bude malo efikasniji i konstruktivniji. Po stepenu otvorenosti koju je Odbor pokazao prema inicijativama civilnog društva, čak i o temama koje su izuzetno osjetljive, politički još uvijek štetne i o pitanjima koja su još teško društveno prihvatljiva za našu zajednicu, Odbor je bio preteča u odnosu na brojne druge institucije, a posebno u odnosu na druga skupštinska radna tijela. Zbog toga je u ime svih prisutnih iz nevladinog sektora uputio čestitke članovima Odbora.

Zeković je naveo da je Savjet razmatrao na koji način bi se mogla intenzivirati saradnja sa Odborom i predložio održavanje periodičnih konsultacija u vezi sa ljudskim pravima i policijskim integritetom. Smatra neprihvatljivim da se o policiji govori samo na sjednicama Odbora za bezbjednost i odbranu, jer se na tom Odboru govori o nekim osjetljivijim pitanjima, a ne o osnovnim pravima građana. Predložio je i organizovanje konferencije na temu „Policija i ljudska prava“ na kojoj bi se diskutovalo o načinu na koji se poštuju ljudska prava građana Crne Gore od strane policije. Smatra da dodatno treba afirmisati i politiku prema osobama sa invaliditetom i preduzeti aktivnosti da policijska organizacija bude inkluzivnija i da uključi ove osobe na način da budu vidljivije za šta postoji spremnost Ministarstva unutrašnjih poslova i Uprave policije. Saopštio je da veću pažnju treba posvetiti implementaciji zakona. Ne posvećuje se dovoljna pažnja obrazovanju aktuelnog policijskog kadra u vezi sa pravima osoba sa invaliditetom. U prethodnom periodu u saradnji sa organizacijama koje se bave zaštitom prava osoba sa invaliditetom organizovane su određene radionice o pravima osoba sa invaliditetom, ali te aktivnosti treba

intenzivirati. Dobili su veoma kvalitetno urađenu Informaciju od Ministarstva za ljudska i manjinska prava po kojoj u policiji ima 0,60% zaposlenih osoba sa invaliditetom, odnosno oko 30 osoba. Tu je prepoznao koliko je dobro kad se na izradi dokumenta radno angažuju osobe koje se suočavaju sa tim problemima. Kada je riječ o fizičkoj pristupačnosti, godinama se priča o postojanju problema, a toleriše se i ne postoji plan za njegovo prevazilaženje, dok u vezi sa upotrebom Brajevog pisma, nema napretka. Smatra da osobe sa invaliditetom treba zapošljavati u državnim institucijama, ali postoji ozbiljno ograničenje jer državni organi ne mogu da koriste sredstva iz budžeta za podsticaj zapošljavanja ovih osoba, jer po mišljenju Ministarstva finansija ne može se dozvoliti prelivanje unutar istog budžeta između različitih budžetskih korisnika. Ovo pitanje treba riješiti na širem nivou kako bi se stvorili uslovi za korišćenje ovih sredstava za zapošljavanje osoba sa invaliditetom u državnim organima. Smatra da o problemima osoba sa invaliditetom ne treba raspravljati samo na sjednicama Odbora za zdravstvo, rad i socijalno staranje.

Takođe, sugerisao je da Odbor predloži Ministarstvu za ljudska i manjinska prava i drugim nadležnim institucijama da pripreme i izdaju vodič za građane o pravima maloljetnika koji se bave prosjačenjem i preduzmu mjere na rješavanju tog problema.

Predsjednik Savjeta za građansku kontrolu rada policije je saglasan sa predlogom savjetnika predsjednika Vlade Crne Gore za ljudska prava i zaštitu od diskriminacije u vezi sa organizacijom radionice o registrovanom partnerstvu istopolnih zajednica s tim što smatra da bi Ministarstvo za ljudska i manjinska prava trebalo da organizuje tu programsku aktivnost, a da Odbor organizuje periodične tematske sjednice o procesu društvene inkluzije pripadnika LGBT populacije.

Dr Jovan Kojičić je pojasnio da želi da zadrži autentičnost inicijative, jer je predložio da se o tome raspravlja na Odboru kojeg čine predstavnici političkih partija. Shvatio je da je Ministarstvo za ljudska i manjinska prava izdvojilo 300 eura za analizu uporednog zakonodavstva i smatra da se sa tim sredstvima posao ne može kvalitetno uraditi, a obaviješten je i da nemaju kapaciteta, pa je i u tom smislu predložio da Odbor organizuje radionicu.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je saopštio da se Odbor prvenstveno bavi zakonodavnim aktivnostima, ali je uspješno realizovao i značajan broj javnih tribina za šta je dobio pohvale sa međunarodnih adresa. Podsjetio je da su Poslovníkom Skupštine jasno propisane nadležnosti svih radnih tijela.

Generalno je saglasan sa inicijativom da se sa Odborom za bezbjednost i odbranu, kao matičnim odborom koji vrši parlamentarnu kontrolu rada policije i u saradnji sa nevladinim sektorom, organizuje sjednica ili konferencija o policiji i ljudskim pravima ili da Odbor, prilikom svojih već planiranih aktivnosti- razmatranja Godišnjeg izvještaja NPM-a za 2015. godinu i Kontrolnog saslušanja ministra pravde, ministra unutrašnjih poslova i direktora Zavoda za izvršenje krivičnih sankcija razmotri i ovo pitanje.

Aleksandar Saša Zeković je zahvalio predsjedniku Odbora na podršci i saopštio da je za njih prihvatljiv način na koji će se Odbor odnijeti prema njihovom predlogu. Smatra da treba obezbijediti sveobuhvatan pristup ljudskim pravima koje je neophodno sagledati sa različitih aspekata.

Zamjenik Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore mr Siniša Bjeković je saopštio da će na Konferenciji koji organizuju 19. i 20. aprila 2016. godine biti riječi i o pravima LGBT populacije i smatra da je Konferencija izvanredna prilika da te teme otvore i da se o tome razgovara i u narednom periodu, jer u izbornoj godini teško da će biti vremena da se na Odboru razgovara o svim ovim temama.

Marina Vujačić je mišljenja da bi pravima osoba sa invaliditetom trebalo da se bave skoro svi skupštinski odbori. Podsjetila je da je Odbor za zdravstvo, rad i socijalno staranje povodom 3. decembra- Međunarodnog dana osoba sa invaliditetom organizovao tematsku sjednicu, ali po njenom mišljenju, o njihovim pravima treba voditi raspravu i na Odboru za ljudska prava i slobode. Saopštila je da izborno zakonodavstvo i ostvarivanje prava glasa osoba sa invaliditetom ne može biti u nadležnosti drugih odbora, jer je to ljudsko pravo definisano i Konvencijom Ujedinjenih nacija o pravima osoba sa invaliditetom. Posljednjih godina Odbor za ljudska prava i slobode je doprinio promociji ljudskih prava osoba sa invaliditetom. Skupština je konačno pristupačna za osobe sa invaliditetom, tako da i ona sada može prozivati druge institucije sa upitom šta su radili po tom pitanju. Smatra da ne treba nešto organizovati posebno za određenu grupaciju, pa ni za lica sa invaliditetom, jer to ukazuje da nivo ljudskih prava tih osoba nije u dovoljnoj mjeri zaživio u praksi, a mjesto osoba sa invaliditetom je sa svim ostalim građanima. To što osoba sa invaliditetom nema dovoljno na mjestima odlučivanja je prouzrokovano i pogrešnim odnosom prema invaliditetu, jer lica koja imaju invaliditet često neće da se tako deklariraju jer se osjećaju manje vrijednim. Kako se za IV kvartal 2016. godine pripremaju izmjene i dopune Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom, pozvala je poslanike da utiču da se Fond formira kao posebno pravno lice, čime bi i državni organi mogli da koriste subvencije i dobiju sredstva za zapošljavanje osoba sa invaliditetom. Pozvala je Odbor da isprati realizaciju Zaključka Skupštine, donesenog na predlog Odbora, povodom Zakona o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, što je i utvrđeno Predlogom plana aktivnosti. Saopštila je da su zbog kašnjenja određenih državnih organa i toga što nijesu htjeli da daju saglasnost da se određeni propisi mijenjaju došli u situaciju da predstavnici nevladinog sektora koji su bili u Radnoj grupi za analizu usklađenosti propisa sa Konvencijom UN o pravima osoba sa invaliditetom i Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom nijesu imali uvid u konačan tekst analize koji je poslat Vladi Crne Gore na razmatranje. Navodeći da su upućivali različite inicijative Skupštini, između ostalog i za uvođenje servisa gestovnog tumača, zamolila je da se Odbor raspita u kojoj je fazi taj postupak. Saopštila je da takav servis postoji u drugim državama napominjući da prati izbornu kampanju u Srbiji gdje je sav izborni proces prilagođenim licima sa oštećenjem vida i sluha, a kod nas javni servis nije ispoštovao tu obavezu u emisiji realizovanoj prošle sedmice.

Direktorica Centra za prava djeteta Rajka Cica Perović zahvalila je na dosadašnjoj saradnji sa Odborom i pohvalila aktivnosti Odbora u oblasti prava djeteta. Mišljenja je da jednu tematsku sjednicu Odbor treba posvetiti djeci i na njoj razmotriti Izvještaj o implementaciji Nacionalnog plana akcije za djecu. Na toj sjednici bi se razmotrilo šta je sve preduzeto na poboljšanju položaja djece u Crnoj Gori. Podsjetila je da su preporuke Komiteta UN za prava djeteta upućene Crnoj Gori 2010. godine, a da je Nacionalni plan akcije za djecu donesen 2013. Smatra da treba obezbijediti više konkretnih informacija o njegovoj implementaciji.

Izvršni direktor NVO „Naša inicijativa“ Milisav Korać saopštio je da ova organizacija ima jako dobru saradnju sa Odborom i izrazio nadu da će ona biti nastavljena i ubuduće. Predložio je da Odbor u plan uvrsti obavezu da zatraži od Ministarstva za ljudska i manjinska prava Informaciju o realizaciji Zaključka Skupštine Crne Gore u vezi sa usklađivanjem propisa sa Konvencijom UN o pravima lica sa invaliditetom i Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom. Po njegovoj ocjeni, u proteklih deset mjeseci od donošenja Zaključka nije puno urađeno na njegovoj realizaciji i donešeno je nekoliko propisa koji su u koliziji sa Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom. Podsjetio je da je Zakonom o zabrani diskriminacije lica sa invaliditetom, između ostalog, propisano da će se diskriminacijom u oblasti zdravstva smatrati ako se zdravstvena zaštita i rehabilitacija uslovljavaju godinama starosti lica sa invaliditetom. Sugerisao je da bi bilo

dobro da Odbor i u 2016. godini, kao što je to prethodno činio, organizuje sastanak sa „Našom inicijativom“ koja okuplja 20 udruženja roditelja djece i omladine sa smetnjama u razvoju.

Predstavnica NVO „Akcija za ljudska prava“ Mirjana Radović je zahvalila na tradicionalnom pozivu da učestvuju u kreiranju plana aktivnosti Odbora. Predložila je da Odbor, u saradnji sa Odborom za politički sistem, pravosuđe i upravu, organizuje širu konsultativnu raspravu o potrebi za izmjenama i dopunama Zakona o medijima, navodeći da je Odbor za politički sistem, pravosuđe i upravu prihvatio održavanje konsultativne rasprave, ali još nije odredio datum održavanja sjednice. Drugi predlog je da se donesu konkretni zaključci i preporuke u vezi sa poštovanjem ljudskih prava pacijenata smještenih u Specijalnoj psihijatrijskoj bolnici s obzirom da ta problematika seže pet godina unazad. Saopštila je da je u Izvještaju o radu Odbora vidjela da je Odbor posjetio Specijalnu bolnicu, ali nije donio konkretne zaključke tim povodom. Naglasila je da su u martu 2016. godine predstavnici Akcije za ljudska prava posjetili Bolnicu i uvjerali se da 1/3 lica koja su smještena u toj ustanovi nema psihijatrijske indikacije i tu su smješteni kako ne bi bili na ulici, dok se treći put sprovodi revizija utvrđivanja najboljeg mogućeg modela za izmještanje tih lica iz Bolnice. Smatra da Odbor za ljudska prava i slobode treba suštinski, fokusiranije i sa konkretnim zaključcima da doprinese rješavanju ovog problema.

Treći predlog Mirjane Radović je da Odbor organizuje kontrolno saslušanje Vrhovnog državnog tužioca, direktora Uprave policije i Osnovnog državnog tužioca na temu procesuiranje slučajeva prekomjerne upotrebe sile prema građanima od strane pripadnika MUP-a poslije protesta u organizaciji Demokratskog fronta. Smatra da je nedopustivo dozvoliti da uprkos snimcima i dokazima samo dvije osobe budu optužene zbog čega treba saslušati sve aktere koji mogu pružiti više informacija u vezi sa ovim slučajem.

Predsjednik Odbora dr Halil Duković je prokometarisao da su svi navedeni predlozi i teme veoma značajni, ali se Odbor za ljudska prava i slobode mora pridržavati svojih, Poslovnikom Skupštine utvrđenih nadležnosti. Moguće da Odbor otvorenim pristupom prema nevladinom sektoru doprinosi da predstavnici nevladinih organizacija predlažu teme koje nijesu u njegovoj nadležnosti.

Mirjana Radović je zamolila pravnike za tumačenje zašto pravo na slobodu izražavanja i zabrana mučenja i zlostavljanja nijesu u nadležnosti ovog Odbora, a predsjednik Odbora je naglasio da nema oblasti života koja se ne tiče ljudskih prava, pa ako bi na taj način pristupili problematici, svim pitanjima bi trebalo da se bavi ovaj Odbor, iako Skupština ima 14 stalnih radnih tijela.

Koordinator programa u Centru za građansko obrazovanje Petar Đukanović je saglasan da Odbor treba da se bavi slobodom izražavanja, jer se na tu oblast ukazuje kao na jedan od ključnih problema u izvještajima svih relevantnih međunarodnih organizacija i institucija. Sugerisao je Odboru da ukaže na važnost procesa suočavanja sa prošlošću i tranzicionom pravdom, jer isti ne odmiče sa mrtve tačke u Crnoj Gori. Saopštio je da institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore u posljednje vrijeme ima vrlo aktivnu ulogu i učešće u svim aktivnostima koje su oni organizovali ovim povodom, pa bi i Odbor za ljudska prava i slobode mogao da pošalje određenu poruku i ukaže na važnost ovog procesa. Predstavio je podatke Istraživanja o percepciji diskriminacije i homofobiji u Crnoj Gori koje je u februaru 2016. godine uradio CGO, a po kojima homofobija ima trend rasta, pa bi taj problem trebalo rješavati kroz sistem obrazovanja. Rezultati Istraživanja su pokazali da su po percepciji građana među najviše diskriminiranim grupama siromašni ljudi i starije osobe. Smatra da Odbor treba da se bavi i ovim pitanjima, sa posebnim osvrtom na poštovanje ekonomskih i socijalnih prava u skladu sa preporukama Komiteta UN za ekonomska, socijalna i kulturna prava.

Ocjenjujući da je Plan aktivnosti Odbora ambiciozan kao i prethodnih godina, koordinator programa ljudskih prava u NVO „Građanska alijansa“ Milan Radović je mišljenja da određeni zaključci koji su dati u vezi sa radom institucije Zaštitnika, kao nezavisne institucije, nijesu primjereni, a sa druge strane izostali su oni koje treba uputiti brojnim državnim organima i institucijama koje su nadležne za sprovođenje zakona i poštovanje ljudskih prava. Podsjetio je da je na prošloj sjednici prilikom razmatranja Izvještaja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava za 2014. godinu iznešen značajan broj kritika, a nakon toga prihvaćen Izvještaj. Predložio je organizovanje kontrolnog saslušanja o radu Fonda za zaštitu i ostvarivanje manjinskih prava. Saopštio je da nema nikakav lični interes osim da Fond maksimalno doprinese ostvarivanju prava manjinskih naroda. Vjeruje da će Odbor imati razumijevanja i baviti se i temom koja se odnosi na suočavanje sa prošlošću, navodeći da smo imali četiri sudska postupka koji su pravosnažno riješeni, od čega samo jedan sa pravosnažno osuđujućim presudama. Smatra da treba organizovati kontrolno saslušanje u vezi sa Fondom za profesionalnu rehabilitaciju i zapošljavanje lica sa invaliditetom u susret planiranim izmjenama Zakona o profesionalnoj rehabilitaciji i zapošljavanju lica sa invaliditetom. Istakao je da postoje problemi u instituciji Ombudsmana po pitanju zapošljavanja, ali i diskriminacija u oblasti zapošljavanja u svim oblastima, pa je sugerisao bavljenje ovom tematikom. Smatra da bi pitanje elektronske evidencije slučajeva diskriminacije trebalo da zasluži veću pažnju Odbora, jer je riječ o hroničnom problemu, a svake godine gotovo po pravilu se osuđuje institucija Zaštitnika ljudskih prava i sloboda, a prije toga se ne organizuje adekvatna rasprava i upoznavanje sa činjeničnim stanjem. Mišljenja je da bi bilo dobro da Ministarstvo za ljudska i manjinska prava dostavi Odboru planirani Izvještaj o primjeni Regionalne povelje o manjinskim jezicima na upoznavanje i sugestije. Kako je 2016. završna godina Univerzalnog periodičnog pregleda stanja ljudskih prava za drugi ciklus, povodom čega će izvještaje pripremati nadležna ministarstva i nevladine organizacije, predložio je Odboru i ovu temu.

Zamjenik Zaštitnika mr Siniša Bjeković je sugerisao da se Konsultativno saslušanje na temu “Analiza primjene antidiskriminatornog zakonodavstva- problemi u praksi, u susret izmjenama i dopunama Zakona o zabrani diskriminacije, utvrđenim za IV kvartal 2016. godine” koje je planirano za II kvartal pomjeri za III kvartal 2016. godine, jer će uz polugodišnji izvještaj o stanju u oblasti diskriminacije pripremiti i Analizu primjene antidiskriminatornog zakonodavstva, što bi bilo korisnije i racionalnije.

Jedan broj upućenih predloga i sugestija je prihvaćen. Povodom sugestija izvršnog direktora NVO „Naša inicijativa“i izvršne direktorice Udruženja mladih sa hendikepom, predsjednik Odbora je pojasnio da su one uglavnom sadržane u Predlogu plana aktivnosti Odbora, jer je u III kvartalu 2016. planirana Tematska sjednica o pravima lica sa invaliditetom.

Prihvaćen je predlog zamjenika Zaštitnika ljudskih prava i sloboda da se navedeno Konsultativno saslušanje iz drugog pomjeri za treći kvartal 2016. godine i predlog direktorice Centra za prava djeteta u modifikovanom obliku tako što će povodom obilježavanja Međunarodnog dana ljudskih prava Odbor za ljudska prava i slobode, u saradnji sa Centrom za prava djeteta i nadležnim institucijama organizovati konferencija o pravima djeteta s akcentom na implementaciju Nacionalnog plana akcije za djecu.

Zaključeno je da će se određenim temama koje su predložene Odbor baviti kroz već planirane aktivnosti, a biće spreman da se posebno bavi i aktuelnim temama. Kako veliki broj sugestija i predloga nije u Poslovnikom utvrđenoj nadležnosti Odbora za ljudska prava i slobode, predsjednik Odbora je predlagачe uputio na za to nadležna skupštinska radna tijela.

Nakon veoma kvalitetne i sadržajne rasprave, Odbor je jednoglasno (sa šest glasova “za”) usvojio Plan aktivnosti Odbora za ljudska prava i slobode za 2016. godinu.

Sjednica je završena u 14 sati i 35 minuta.

PRILOG Zapisniku sa 63. sjednice Odbora za ljudska prava i slobode je

Izveštaj Odbora za ljudska prava i slobode o Izvještaju o radu Zaštitnika ljudskih prava i sloboda Crne Gore za 2014. godinu dostavljen Skupštini sa 51. sjednice Odbora i predat u skupštinsku proceduru 16. jula 2015. godine, a usvojen 28. decembra 2015. god. na Drugoj sjednici drugog redovnog zasijedanja Skupštine s molbom poslanicima, članovima Odbora za ljudska prava i slobode, za njegovo ponovno čitanje.

NAPOMENA: Zaključak Skupštine usvojen na osnovu Izvještaja Odbora objavljen je u Službenom listu CG Broj: 3/16 od 15. januara 2016. godine.

**ZAPISNIK SAČINILA
SEKRETAR ODBORA**
Slava Burić

PREDSJEDNIK ODBORA
dr Halil Duković